

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żninie

**STAN BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU ŻNIŃSKIEGO
W 2021 ROKU**

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Żninie**

Tadeusz Kosiara

Żnin, dnia 26.04.2022 r.

SPIS TREŚCI

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.	3
II. Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę oraz jakość wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi.	8
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.	11
IV. Stan sanitarny obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.	12
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.	13
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.	14
VII. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i in. placówkach oświatowo-wychowawczych.	15
VIII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.	16
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	21
X. Podsumowanie i wnioski	23

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.

Sytuacja epidemiologiczna

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie żnińskim w 2021 r. została opracowana na podstawie 5991 zgłoszeń chorób zakaźnych nadesłanych przez placówki medyczne, w tym 5669 zakażeń SARS-CoV-2.

Laboratoria medyczne przesłały 481 zgłoszeń dodatniego wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych, a wśród nich: SARS-CoV-2 (33,1%) Rotawirusy (7,1%), Norowirusy (3,5%), wirusy zapalenia wątroby B (6,03%) i C (4,3%), Clostridium difficile (19,8%), Salmonella - odzwierzęce typy serologiczne (7,3%), RSV (7,3%), Borelioza (2,1%). Poza tym zgłoszono: wirus zapalenia wątroby typu A, Adenowirusy, Campylobacter, Klebsiella pneumoniae, różyczka, giardioza, Mycobacterium tuberculosis, Chlamydie, Pseudomonas aeruginosa, Treponema pallidum, Streptococcus pneumoniae.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych wieku dziecięcego objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych w 2021 r. kształtowała się podobnie jak w latach poprzednich. Kolejny rok nie rejestrowano wśród dzieci zachorowań na błonicę, tężec, polio, odrę, wzw B, różyczkę oraz zakażeń wywołanych przez Hib, co było następstwem powstałej odporności zbiorowskiej wytworzonej w wyniku realizowanych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży.

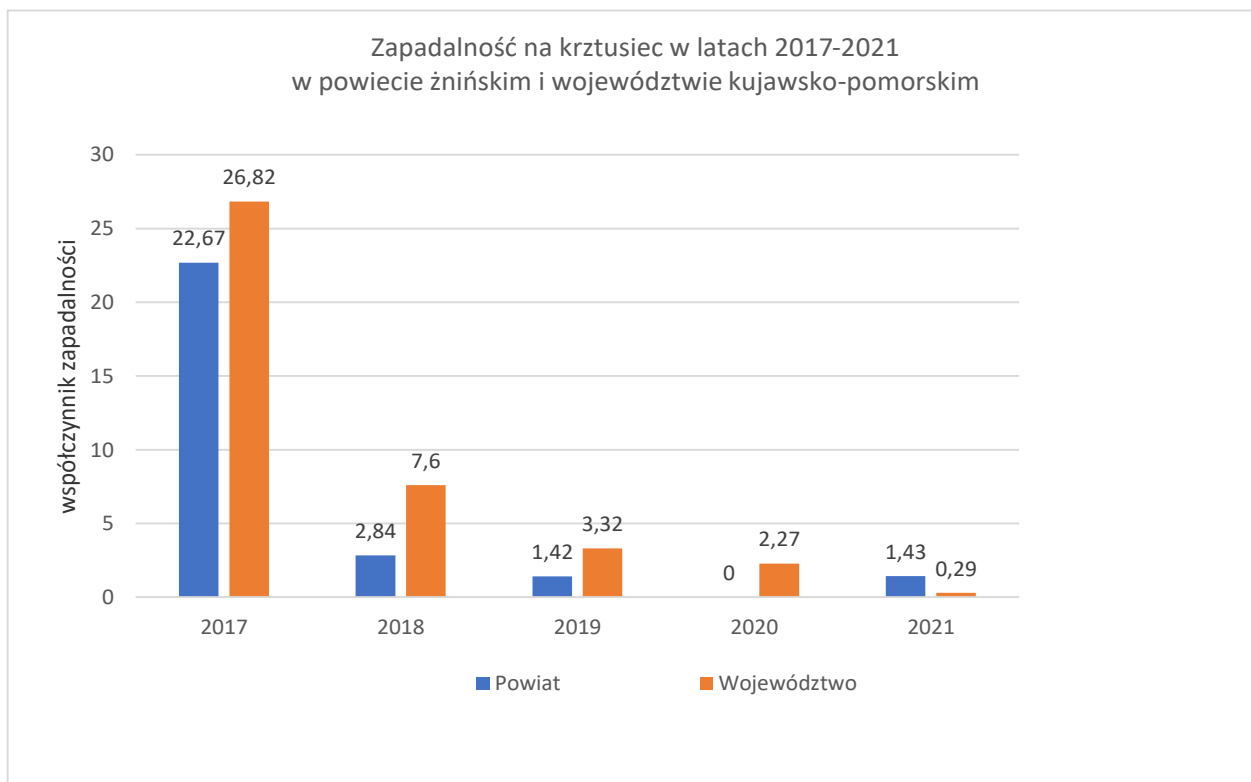
W ramach prowadzonego monitoringu nad ostrymi porażeniami wiotkimi u dzieci w wieku 0-14 lat w 2021 r. nie nadzorowano żadnego przypadku.

Po wprowadzeniu do PSO obowiązkowych szczepień przeciw śwince oraz dawek przypominających przeciwko krztuścowi, w powiecie żnińskim notuje się tylko pojedyncze przypadki tych jednostek chorobowych.

Zapadalność na różyczkę w 2021 r. obniżyła się i podobnie jak w 2019 r. była zerowa. Liczba zachorowań plasuje powiat żniński na poziomie niższym od wojewódzkiej o 0,29.

W 2021 r. żnińska zapadalność na świnkę utrzymała się na tym samym poziomie co w 2019 r. i 2020 r. i była o 0,26 wyższa od wojewódzkiej.

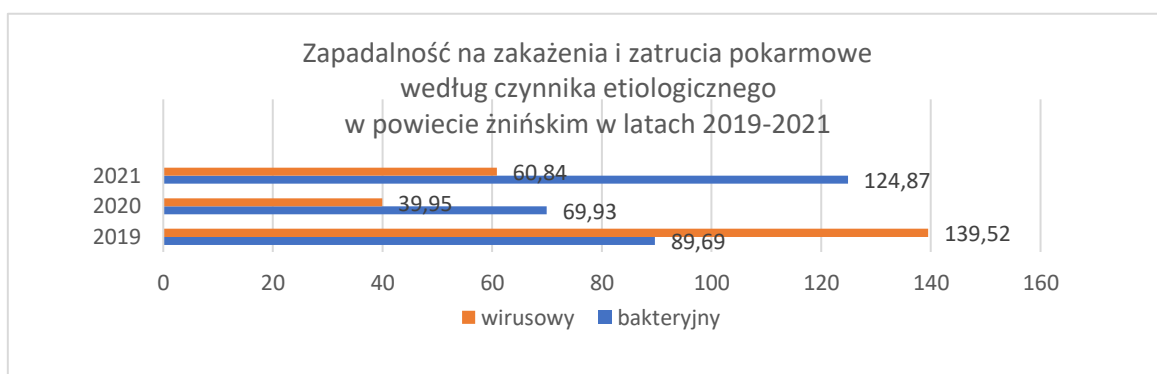
Wzrosła zapadalność na krztusiec w powiecie żnińskim, po zerowej w 2020, w roku 2021 zanotowano 1 zachorowanie, podobnie jak w roku 2019, co sprawia, że zapadalność jest wyższa od wojewódzkiej o 1,14.

Wśród dzieci i młodzieży utrzymuje się tendencja braku zapadalności na krztusiec, co świadczyć może o wzroście odporności tych grup populacji i skuteczności szczepień.

W roku sprawozdawczym 2021 zaobserwowano w powiecie żnińskim dalszy spadek zapadalności na ospę wietrzną, chorobę zakaźną wieku dziecięcego, której można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne zalecane. W skali województwa zapadalność na ospę wietrzną w stosunku do 2020 r. również wykazuje tendencję spadkową i była o 1,85 niższa od powiatowej.

W roku 2021 obserwuje się pogorszenie sytuacji epidemiologicznej zatruc i zakażeń pokarmowych wywołanych czynnikami biologicznymi. Nastąpił wzrost zapadalności zarówno przypadków o etiologii bakteryjnej jak i wirusowej.

W analizowanym roku wzrosła powiatowa zapadalność na salmonellozowe zatrucia pokarmowe i była wyższa o 2,98 od wojewódzkiej. 100% przypadków salmonellozowych zatruc pokarmowych miało charakter zachorowań sporadycznych. Zachorowania rozłożyły się głównie wśród dzieci w przedziale wiekowym 0-9 lat i było to 10 osób, co stanowi 58,8%, następnie w wieku 10-19 lat 3 osoby, co stanowi 17,64% i 1 osoba zachorowała w wieku 58 lat, co stanowi 5,88% oraz 2 w wieku 60+ lat co stanowi 11,76% zachorowań. Jako nośniki zatruc pokarmowych osoby chore wskazywały przede wszystkim mięso drobiowe oraz jaja lub potrawy z dodatkiem jaj, przygotowywane bez właściwej obróbki cieplnej i zachowania zasad higieny.

W tej grupie zachorowań obserwowano również wzrost zapadalności na bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*. Powiatowa zapadalność była o 23,54 wyższa od wojewódzkiej. Często do zakażenia dochodziło podczas hospitalizacji pacjentów z rozpoznanymi wcześniej chorobami przewlekłymi, leczonych antybiotykami.

W roku sprawozdawczym nie nadzorowano nosicieli duru brzuszego, durów rzekomych i czerwonki bakteryjnej. Nie odnotowano również zakażeń pozajelitowych wywołanych czynnikiem bakteryjnym *Salmonella*. W roku 2021 nie zarejestrowano zachorowań pierwotniakiem, wywołującym giardiozę.

Rok 2021 był rokiem, w którym w przeciwieństwie do poprzednich lat zaobserwowano wzrost zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe ogółem, jednak była niższa od wojewódzkiej o 2,93.

W roku sprawozdawczym wśród stwierdzonych wirusów dominowały rotawirusy – 52,38%. norowirusy stanowiły czynnik etiologiczny w 33,33% ogółu potwierdzonych zachorowań, adenowirusy – 14,28%.

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w roku 2020 nie odnotowano zakażeń WZW A.

Spośród chorób szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek w 2021 r. rejestrowano zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C.

W roku sprawozdawczym odnotowano poprawę sytuacji epidemiologicznej wirusowego zapalenia wątroby szerzącego się drogą naruszenia ciągłości tkanek. Żniński współczynnik zapadalności na wzw nieco zmalał o 4,27 i był niższy od wojewódzkiego o 10,8.

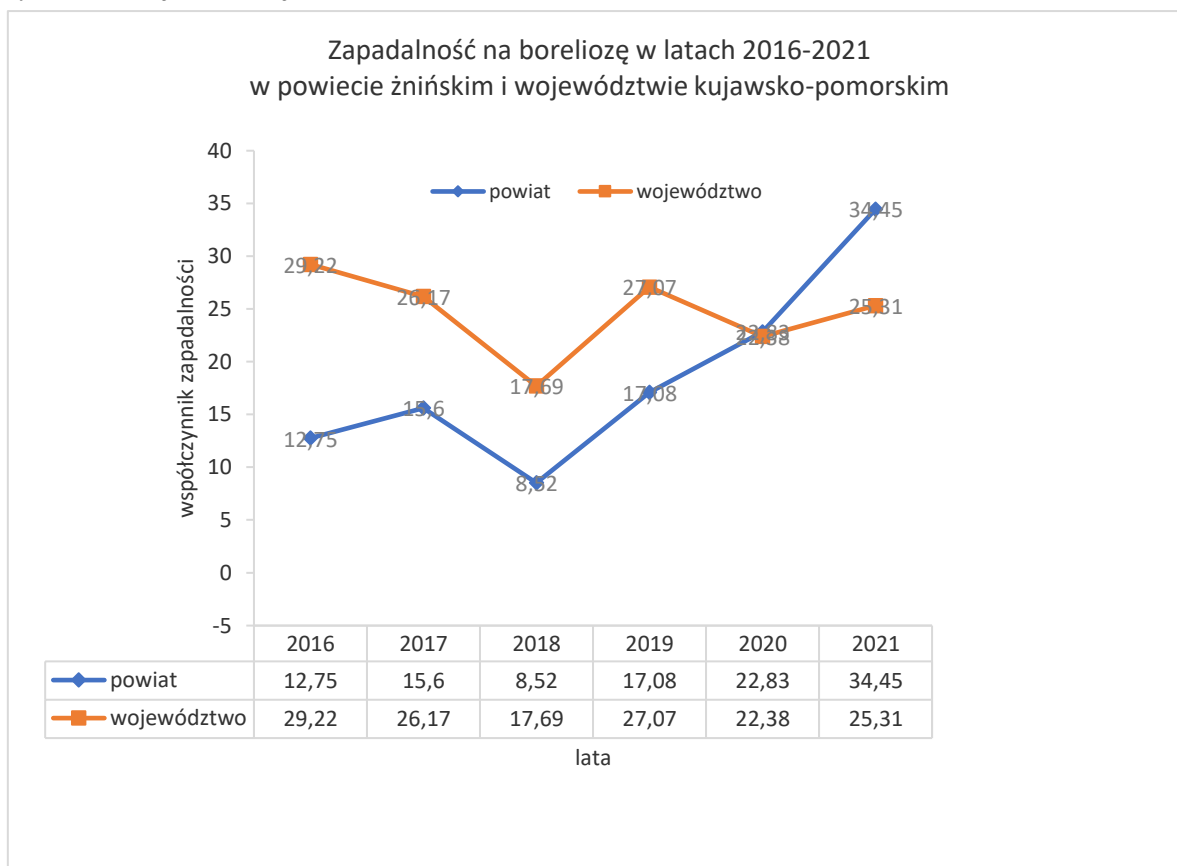
Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby w latach 2020- 2021.

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań		Wskaźnik zapadalności	
		2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
WZW	typu B - ostre	0	0	0,00	0,00
	typu B – przewlekłe i BNO	2	1	2,85	1,43
	typu C - ostre	0	0	0	0
	typu C - przewlekłe	4	2	5,71	2,86
	Razem	6	3	8,56	4,29

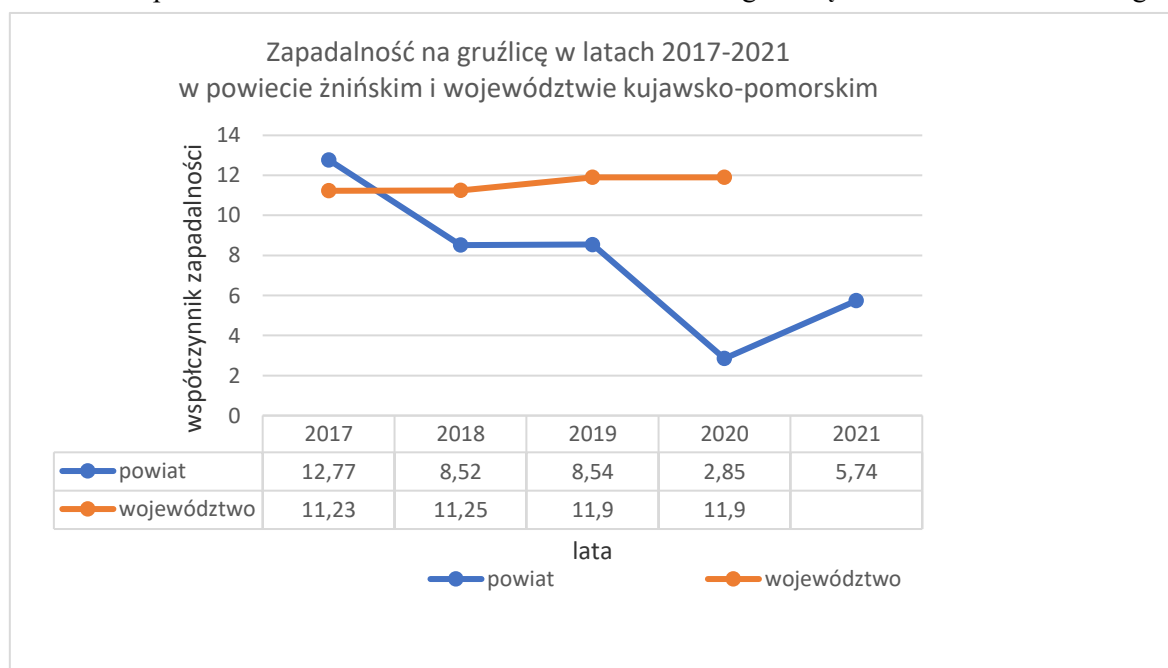
W 2021 r. w powiecie żnińskim nie stwierdzono przypadku inwazyjnej choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis*.

W analizowanym roku wzrosła zapadalność inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*. Żnińska zapadalność wyniosła 2,86 i była wyższa od wojewódzkiej o 0,57.

Spośród chorób przenoszonych przez kleszcze w 2021 r. zarejestrowano dalszy wzrost zapadalności zachorowań na boreliozę o 11,62 w stosunku do roku 2020. Powiatowa zapadalność była również wyższa od wojewódzkiej o 9,14.

W 2021 r. w powiecie żnińskim wzrosła liczba zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku ubiegłego.

W 2021 r. pogorszyła się sytuacja epidemiologiczna infekcji grypopodobnych. Z placówek medycznych naszego powiatu zgłoszono więcej przypadków tych zachorowań ogółem i w populacji dzieci 0-14 lat. Współczynnik zapadalności na grypopodobne ogółem znacznie wzrósł z wartości 4159,04 w 2020 roku do 7765,95 w roku sprawozdawczym, w populacji dzieci do lat 14 z wartości 1597,87 do 18680,2.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano zachorowań na grypę, co poprawiło sytuację epidemiologiczną w tym zakresie w porównaniu do lat ubiegłych.

W porównywanych latach korzystnie kształtowała się w powiecie żnińskim sytuacja epizootyczna wścieklizny wśród zwierząt dzikich, z Inspekcji Weterynaryjnej nie wpłynęły informacje o wystąpieniu na terenie powiatu wścieklizny u zwierząt.

W związku z pokąsaniem przez nieznaną lub dzikie zwierzęta lekarze stwierdzili potrzebę podjęcia szczepień przeciwko wściekliznie, podobnie jak w roku 2020, u 11 osób. Żniński współczynnik zapadalności był taki sam jak w roku ubiegłym i był niższy od wojewódzkiego o 1,69.

Po otrzymaniu zgłoszeń z placówek medycznych do Inspekcji Weterynaryjnej skierowano wnioski o przeprowadzenie 52 obserwacji zwierząt domowych podejrzanych o zakażenie wścieklizną, wszystkie wyniki były ujemne.

W związku z trwającą pandemią zakażeń SARS-CoV-2 wywołujących chorobę COVID-19 w powiecie wzrosła zapadalność na tę chorobę - wyniosła 8137,74 i była wyższa o 4515,64 niż w roku 2020. Powiatowa zapadalność była również wyższa od wojewódzkiej o 474,08. Z powodu ciężkiego przebiegu choroby hospitalizowano 347 osób (są to dane, które udało się zweryfikować podczas przeprowadzonego wywiadu, gdy pacjent przebywał w szpitalu), zgon stwierdzono u 139 osób, u których potwierdzono zachorowanie na Covid-19. Najczęściej obserwowanym objawem choroby był kaszel, gorączka, bóle głowy, katar, ból gardła, zatok, bóle mięśniowe i utrata węchu i smaku. Chorzy skarżyli się również na dolegliwości jelitowe oraz bóle kostne. Podczas sprawowanego nadzoru przeciwepidemicznego zgłoszono wystąpienie 79 ognisk zakażeń SARS-CoV-2, z czego 3 w szpitalu, 14 w zakładach pracy, 33 w szkołach, 7 w przedszkolach, 1 w DPS, 5 w zakładach produkcyjnych, 1 w domu dziecka, 1 w jednostce MSWiA i 14 w innych obiektach.

Dane statystyczne dotyczące epidemii SARS-Cov-2 zamieszczone są na stronie www.gov.pl:
Raport zakażeń koronawirusem (SARS-CoV-2) - Koronawirus: informacje i zalecenia - Portal Gov.pl (www.gov.pl)

W 2021 r. zgłoszono 150 zgonów z powodu chorób zakaźnych, co stanowi 2,30% wszystkich zgłoszonych zachorowań.

Przyczyną zgonów były m.in.:

- wirusowe z zapaleniem płuc niesklasyfikowane gdzie indziej,
- gruźlica płuc,
- zakażenia SARS-Cov-2.

Ocena realizacji programu szczepień ochronnych w 2021 roku.

W 2021 roku nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych w powiecie żnińskim prowadzony był w 12 podmiotach leczniczych.

Monitorowano warunki przechowywania oraz dystrybucji szczepionek. Nadzorowane placówki przestrzegają wymagań dotyczących zachowania łańcucha chłodniczego.

W omawianym okresie zgłoszono z placówek medycznych 57 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych. Spośród nich 34 były po szczepieniu szczepionkami przeciw SARS-CoV-2 (w tym: 27 sklasyfikowano jako łagodne, 3 poważne i 4 ciężkie). Osoby te po okresie rekonwalescencji powróciły do zdrowia. W pozostałych 23 przypadkach były to dzieci szczepione zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. Wszystkie odczyny sklasyfikowano jako łagodne.

W stosunku do roku ubiegłego nastąpił wzrost osób uchylających się od szczepień ochronnych. Rodzice mimo pełnej refundacji z budżetu państwa nie zgłaszają się na szczepienia obowiązkowe z dziećmi, co jest niepokojące w kontekście bezpieczeństwa zdrowotnego populacji.

Na koniec 2021 r. w powiecie żnińskim od obowiązku szczepień uchylało się 59 osób, którzy są opiekunami prawnymi 64 niezaszczepionych dzieci. W stosunku do nowych osób, unikających szczepień wszczęto postępowanie administracyjne bądź też zostały wysłane pisma przypominające o wymagalności obowiązku i zagrożeniach zdrowotnych jakie wynikają z niezaszczepienia dzieci.

Również w bieżącym roku kontynuowany jest przez świadczeniodawców „Program profilaktyki szczepień przeciwko wirusowi HPV stanowiącego przyczynę raka szyjki macicy w powiecie żnińskim”. Program polega na przeprowadzeniu akcji informacyjno-edukacyjnej na terenie całego powiatu oraz wykonaniu pełnego cyklu szczepień przeciwko zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego wśród dziewczynek z rocznika 2007. W ramach tego programu w 2021 roku zaszczepiono 267 dziewczynek.

Z inicjatywy Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu i przy współpracy samorządów gminnych powiatu żnińskiego, w roku 2021 kontynuowany był program profilaktyki szczepień przeciw pneumokokom u osób powyżej 65 roku życia, chorujących na astmę oskrzelową i POChP. Zadanie to realizowały podmioty lecznicze w powiecie żnińskim. Uodporniono 123 seniorów.

W 2021 roku do Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono obowiązkowe szczepienie przeciwko biegunce rotawirusowej u niemowląt. Liczba dzieci, które otrzymały szczepienie podstawowe szczepionki przeciw rotawirusom wynosi 64,4% populacji podlegającej szczepieniu.

Utrzymuje się wysoki odsetek zaszczepionych dzieci przeciw WZW typu B, (szczepienie pierwotne) w 1 roku życia 88,5%, a w drugim roku życia pełny cykl szczepień (dawka uzupełniająca) posiada 98,2 % populacji.

Dobrze kształtują się szczepienia przeciw gruźlicy u noworodków. Ogółem zaszczepiono 99,5% dzieci.

Stan uodpornienia dzieci przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 2 roku życia utrzymuje się na poziomie 96%.

Szczepienie podstawowe p/w odrze, śwince i różyczce w 13-15 miesiącu życia kształtuje się na poziomie 86,7 % dzieci podlegających szczepieniu.

W stosunku do 2020 roku, w wyniku trwającej pandemii Sars-CoV-2, pogorszyło się wykonawstwo szczepień u dzieci i młodzieży szkolnej.

Szczepienie przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, I dawka przypominająca u 6 latków wykonano na poziomie 74,2%, o 10,3% spadło w stosunku do roku ubiegłego, a szczepienie

przeciw odrze, śwince, różycze, dawka przypominająca w tej grupie wiekowej wykonano na poziomie 70%, spadło o 3,3% w stosunku do ubiegłego roku.

Wykonawstwo szczepień przeciw odrze, śwince i różycze w 10 roku życia (II dawka przypominająca) kształtuje się na poziomie 71,8% podlegających dzieci, o 9,7% spadło w stosunku do roku ubiegłego.

Szczepienie przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi u dzieci w 14 roku życia, II dawka przypominająca wykonano na poziomie 81,4% populacji, o 0,6% obniżyło się w stosunku do ubiegłego roku.

W 2021 r. odsetek zaszczepionej młodzieży przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia (III dawka przypominająca) wyniósł 80,9%, w porównaniu do 2020 roku spadł o 1,1% podlegających osób.

Szczepienie pierwotne przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* u dzieci w 1 roku życia wykonano na poziomie 62% populacji, w 2 roku życia szczepienie uzupełniające ma wykonane 79,2 % populacji.

W analizowanym okresie 11 osób zaszczepiono poekspozycyjnie przeciw wścieklicznie.

Pomimo trwającej pandemii Sars-CoV-2, świadczeniodawcy realizowali szczepienia zalecane w Programie Szczepień Ochronnych. Zaszczepiono m. in. przeciw grypie - 2690 osób, zakażeniom *Neisseria meningitidis* - 170 osób, WZW typu A - 28 osób, WZW typu B - 261 osób, kleszczowemu zapaleniu mózgu - 58 osób, durowi brzuszemu - 20 osób, żółtej gorączce - 3 osoby, ospie wietrznej - 50 dzieci, a w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych - 44 dzieci (uczęszczające do żłobka i z grup ryzyka) przeciw *Streptococcus pneumoniae* - 12 osób.

II. Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2021 roku nadzorem sanitarnym objęto 34 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 6 indywidualnych ujęć wody dostarczających wodę w ramach działalności gospodarczej i w budynkach zamieszkania zbiorowego.

Podstawą zbiorowego zaopatrzenia ludności miast i wsi powiatu w wodę do spożycia są wodociągi o produkcji dobowej od 101 do 1000 m³ - 26 urządzeń. W drugiej kolejności wodociągi małe, produkujące do 100 m³/dobę – 7 urządzeń i 1 wodociąg o produkcji od 1001 do 10000 m³/dobę, tj. Wodociąg Żnin. Z wody produkowanej przez wodociągi Powiatu korzystało łącznie 68,745 tys. mieszkańców.

Liczbę ludności zaopatrywanej z poszczególnych grup wodociągów obrazuje tabela poniżej.

		Liczba urządzeń dostarczających wodę					Liczba ludności zaopatrywanej w wodę, w tys.		
		Ewidencja na dzień 31.12.2021 r.	Skontrolowane	Odpowiadającą wymaganiom	Nie odpowiadającą wymaganiom	O warunkowej przydatności do spożycia	Odpowiadającą wymaganiom	Nie odpowiadającą wymaganiom	O warunkowej przydatności do spożycia
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę ogółem		34	34	33	0	1	68,703	0	0,042
Wodociągi o	≤100	7	7	6	0	1	2,438	0	0,042
	101-1000	26	26	26	0	0	55,583	0	0
	1001-10000	1	1	1	0	0	10,682	0	0
Ujęcia indywidualne		6	6	5	5	0	0	0,586	0

Zakres i częstotliwość wykonywanych badań uwarunkowany był dobową produkcją wody oraz stosowaną technologią uzdatniania wody. Wszyscy producenci wody uzgodnili z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Żninie harmonogram pobierania próbek wody na 2021 r. Badania wykonywały laboratoria inspekcyjne: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy i Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Inowrocławiu oraz inne laboratoria posiadające udokumentowany system jakości prowadzonych badań, zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Badania wody wykonywane były w stałych punktach poboru uzgodnionych przez

obie strony tj. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żninie i producentów.

Na przestrzeni roku oznaczono następujące wskaźniki:

- mikrobiologiczne: bakterie grypy coli, Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C po 72 h, enterokoki,
- fizykochemiczne i organoleptyczne: glin, amonowy jon, chlorki, mangan, stężenie jonów wodoru (pH), przewodność, siarczany, sól, utlenialność z KMnO₄, żelazo, akryloamid, antymon, arsen, azotany, azotyny, benzen, benzo(a)piren, bor, srebro, magnez, OWO, bromodichlorometan, bromiany, chlorek winylu, chrom, cyjanki, 1,2-dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadm, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, Σ pestycydów, rtęć, selen, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, Σ THM, mętność, barwa, smak, zapach, twardość, substancje promieniotwórcze: tryt, radon, rad 226, rad 228.

We wszystkich wodociągach woda pozyskiwana jest wyłącznie z ujęć głębinowych charakteryzujących się stabilnością składu chemicznego.

W żadnym z wodociągów nie prowadzi się stałej dezynfekcji wody, a jedynie w uzasadnionych przypadkach i w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Żninie.

Jakość wody w zakresie mikrobiologicznym

Na przestrzeni omawianego roku stwierdzano krótkotrwałe i incydentalne przekroczenia parametrycznej wartości wskaźników mikrobiologicznych, które skutkowały wydaniem decyzji administracyjnych zobowiązujących podmioty zarządzające wodociągami (do czasu doprowadzenia wody do właściwej jakości) do zapewnienia konsumentom wody z innego źródła. Decyzje posiadały rygor natychmiastowej wykonalności. We wszystkich przypadkach zarządzający wodociągami w terminie natychmiastowym wprowadzali działania naprawcze, konsumentom zapewniono wodę z innego źródła: dowożoną w specjalnych zbiornikach lub na zasadzie tzw. „spinki wodociągowej” strefa zaopatrzenia wodociągu zasilana była wodą z innego wodociągu. Odbiorcy wody na bieżąco byli informowani o zaistniałej sytuacji.

Jakość wody w zakresie fizykochemicznym

Dokonując analizy prowadzonych badań laboratoryjnych wody stwierdza się przekroczenia parametrycznych wartości następujących wskaźników: mętności, żelaza, manganu, amonowego jonu. W większości przypadków były to przekroczenia krótkotrwałe i o takich wartościach, które nie wpływają na zdrowie konsumentów. Jednak z uwagi na możliwość ich negatywnego wpływu przy dłuższym czasie ekspozycji powinny być na bieżąco monitorowane.

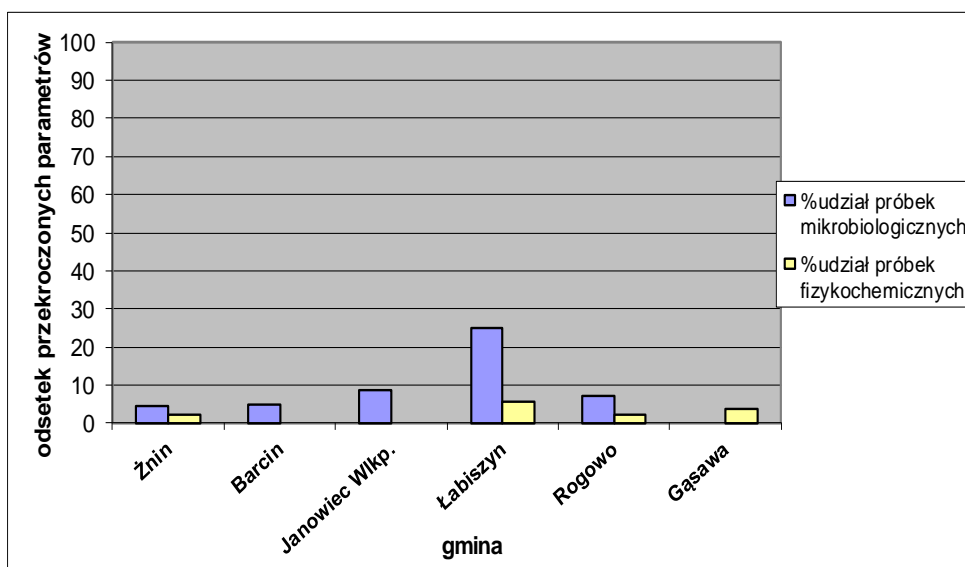
Zwiększona zawartość manganu i żelaza może prowadzić do niepożądanych zmian cech organoleptycznych tj. wzrostu barwy i mętności. Może to skutkować uzasadnionymi zastrzeżeniami konsumentów. Zwiększona zawartość żelaza i manganu może stanowić istotny problem eksploatacyjny, gdyż związki te powodują powstawanie osadów w systemach wodociągowych.

W 2021 roku w ramach sprawowania nadzoru sanitarnego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żninie oraz prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody przez producentów i właścicieli indywidualnych ujęć pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 271 próbek wody. Analizy laboratoryjne wykazały łącznie 31 przekroczeń badanych parametrów, w tym 24 mikrobiologiczne oraz 7 fizykochemicznych.

Sytuację w poszczególnych gminach obrazuje tabela.

Gmina	Liczba pobranych próbek	Liczba przekroczonych parametrów		Wyszczególnienie przekroczonych parametrów					
		mikrobiol.	fizykochem.	mikrobiologicznych			fizykochemicznych		
				bakterie grupy coli	enterokoki kałowe	Ogólna liczba mikroor. w temp. 22 °C	mętność	mangan jon	żelazo
Żnin	89	4	2	4	-	-	-	-	-
Barcin	40	3	-	2	1	-	-	-	-
Łabiszyn	36	10	2	6	1	2	1	-	1
Janowiec Wlkp.	35	4	0	2	1	-	1	-	-
Rogowo	43	3	2	1	-	2	-	1	-
Gąsawa	28	0	1	-	-	-	-	-	-
Suma	271	24	7	15	3	4	2	1	1

Wykres poniżej ilustruje odsetek przekroczonych parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych w stosunku do ilości wykonanych oznaczeń - w poszczególnych Gminach Powiatu.

BADANIA W KIERUNKU BAKTERII LEGIONELLA SP.

W 2021 roku w ramach prowadzenia bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano 12 próbek ciepłej wody użytkowej, w kierunku wykrycia obecności i liczby bakterii Legionella sp. w trzech obiektach. W dwóch obiektach stwierdzono średnie skażenie instalacji wewnętrznej bakteriami Legionella sp. tj: w Szpitalu w Żninie (w 2 próbkach wody) oraz w Zakładzie Pielęgnacyjno Opiekuńczym i Zakładzie Rehabilitacyjno Lecznym w Reczu (w 4 próbkach wody). PPIS w Żninie wydał decyzję merytoryczną na Zakład Pielęgnacyjno Opiekuńczy i Zakład Rehabilitacyjno Lecznym w Reczu nakazującą prowadzić działania mające na celu doprowadzenie jakości ciepłej wody, w zakresie Legionella sp., do zgodnej z wymaganiami i przedłożenia wyników badań po zakończeniu działań naprawczych.

KĄPIELISKA I MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W 2021 roku na terenie Powiatu Żnińskiego funkcjonowały dwa kąpieliska, tj.: Kąpielisko Ośrodka Wypoczynkowego „Jutrzenka” zlokalizowane w miejscowości Cegielnia nad Jeziorem Przedwieśnia, gm. Rogowo oraz Kąpielisko Plaża miejska w Żninie. Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego kąpielisk oraz prowadzenia kontroli wewnętrznej. Na podstawie sprawozdań z badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żninie stwierdzał przydatność wody do kąpielii. Próbkę wody z kąpielisk zostały pobrane w ramach

nadzoru sanitarnego przed rozpoczęciem funkcjonowania, natomiast w trakcie trwania sezonu pobierane były w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z przedłożonym przez organizatorów dziennym harmonogramem.

Poza tym na terenie powiatu zorganizowano 6 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel. Wszyscy organizatorzy wykonali badania jakości wody przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego oraz w trakcie sezonu, a jakość wody odpowiadała obowiązującym wymaganiom. Wydano 12 bieżących ocen jakości wody. W wyniku przeprowadzonych kontroli miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości i porządku na plażach oraz obiektach towarzyszących.

W czasie kontroli nie stwierdzono potencjalnych źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych, które mogłyby wpłynąć negatywnie na jakość wody w jeziorach oraz zakwitów wody (sinice), które stanowiłyby zagrożenie dla zdrowia osób kąpiących się w nich.

PLYWALNIE

W 2021 roku w ewidencji Stacji były 3 pływalnie tj. kryta pływalnia Barcińskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. w Barcinie, basen w hotelu Herbarium & SPA w Chomiąży Szlacheckiej gm. Gąsawa oraz basen Cukrownia Żnin w Żninie.

Do badań laboratoryjnych pobrano w ramach bieżącego nadzoru 17 próbek wody z basenów. Jakość wody odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

Stan sanitarno-techniczny obiektów był dobry. Czystość bieżąca oraz prowadzenie dezynfekcji na basenach i w kompleksach rekreacyjnych również nie budziła zastrzeżeń.

Jakość wody pobranej w ramach wewnętrznej kontroli w obiektach odpowiadała obowiązującym wymaganiom. Z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną część próbek wody basenowej nie została pobrana do badań laboratoryjnych (obiekty nieczynne zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu pandemii).

III. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dotyczyły **8** planów zagospodarowania przestrzennego.

Plany zagospodarowania przestrzennego

Zajęto stanowisko do **8** miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wszystkie uzgodnienia dotyczyły zmian planów zagospodarowania przestrzennego dla których podjęto uchwały rady o przystąpieniu do sporządzania planów po 21.09.2010 r.).

Uzgodnienia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Środowiskowe uwarunkowania były poprzedzone wydaniem opinii dot. konieczności sporządzenia raportu o oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przeważały inwestycje związane z budową elektrowni fotowoltaicznych, chlewni, przebudowy i remontów dróg. Na **60** wydanych opiniach stwierdzono w **6** przypadkach konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (dotyczyły inwestycji polegających na budowie budynków przetwórstwa rolno-spożywczego, budowy budynków gospodarskich jak: chlewnie czy kurniki, budowy kopalni piasku, stacji paliw, instalacji przetwarzania odpadów komunalnych).

Wydano **11** opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji, w tym do **5** opinii wpisano uwagi wynikające z raportu, dołączonych opracowań i posiadanej wiedzy. Ponadto wydano **1** opinię negatywną dotyczącą budowy fermy drobiu.

Zwrócono uwagę na znaczne zwiększenie inwestycji związanych z hodowlą dużych i bardzo dużych chlewni i kurników oraz budową elektrowni fotowoltaicznych. Ze względu na duże odorowe oddziaływanie tych inwestycji na środowisko odnotowano znaczną ilość skarg i wniosków związanych z uciążliwością tych inwestycji i narastającymi konfliktami społecznymi.

Dokumentacja projektowa

Na podstawie ustawy Prawo Budowlane uzgodnienia dokumentacji projektowej wydawane były w formie opinii. Uzgodniono **19** dokumentacji, w tym wydano **1** opinię negatywną (dot. budowy budynku warsztatowego).

Uczestniczenie w odbiorach i kontrolach.

Odbiory były dokonywane na podstawie zgłoszenia o zakończeniu prac budowlanych (uczestniczono w 21 odbiorach). Kilukrotnie stwierdzano podczas prowadzenia czynności odbiorowych brak aktualnych wyników badania wody (w kilku przypadkach wstrzymywano się z zajęciem stanowiska do czasu uzupełnienia dokumentacji, przeprowadzenia badania wody i zakończenia prac budowlanych).

Inne działania.

Wydano 7 opinii dotyczących oceny higienicznej materiałów i wyrobów używanych do dystrybucji wody w postaci opinii sanitarnej.

IV. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej.

Ustępy publiczne – w ewidencji znajduje się 8 ustępów publicznych. Stan sanitarno-techniczny ustępów był dobry. Czystość oraz prowadzenie dezynfekcji bieżącej również nie budziło zastrzeżeń. Cztery ubikacje spośród objętych nadzorem sanitarnym są przystosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnością.

Pływalnie kryte – w ewidencji znajdują się 3 obiekty. Stan sanitarno-techniczny obiektów był dobry. Czystość bieżąca oraz prowadzenie dezynfekcji na basenach i w kompleksach rekreacyjnych również nie budziła zastrzeżeń.

Placówki zapewniające całodobową opiekę - w ewidencji 1 obiekt, który skontrolowano. Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny Leśnego Domu Seniora w Piastowie, gm. Gąsawa ocenia się pozytywnie.

Hotele – w ewidencji 3 obiekty. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – w ewidencji 39 obiektów.

W omawianej grupie obiektów wykazano:

- 12 ośrodków wczasowych,
- 1 pole namiotowe,
- 13 kwater agroturystycznych,
- 13 innych obiektów świadczących usługi noclegowe -pokoje gościnne.

W toku prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzono nieprawidłowości w trzech obiektach: Ośrodku Wypoczynkowym „Przystań Wenecka” w Wenecji, gm. Żnin, Ośrodku Wypoczynkowym w Oćwiecie, gm. Gąsawa, Obiekcie noclegowym „Zajazd w Biskupinie” w Biskupinie, gm. Gąsawa.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług - w ewidencji 128 zakładów.

W omawianej grupie obiektów w ewidencji znajduje się:

- 57 zakładów fryzjerskich,
- 42 gabinety kosmetyczne,
- 7 zakładów odnowy biologicznej,
- 2 zakłady tatuażu (skontrolowano 1),
- 20 innych zakładów, w których świadczone są więcej niż jedna z usług.

W bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarnotechniczny, utrzymanie czystości i porządku oraz stosowanie bieżącej dezynfekcji omawianej grupy w większości przypadków nie budził zastrzeżeń. W czterech przypadkach stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych przy świadczeniu usług oraz poza tym w jednym z nich stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu pandemii.

Cmentarze – w ewidencji 26 obiektów. W roku sprawozdawczym wydano 24 decyzje w sprawie ekshumacji (13 ekshumacji wykonano).

Domy przedpogrzebowe – w ewidencji 2. Stan sanitarny i techniczny oraz stosowanie dezynfekcji w omawianych obiektach nie budziło większych uwag.

Obiekty sportowe - w ewidencji 7 obiektów. Stan sanitarno-techniczny oraz utrzymanie czystości bieżącej w omawianej grupie obiektów ocenia się jako dobry. Również w zakresie prowadzenia dezynfekcji w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady pogrzebowe – w ewidencji 6 obiektów. Stan sanitarny i porządkowy powyższej grupy obiektów nie budził większych zastrzeżeń. Właściciele dwóch zakładów pogrzebowych prowadzą również domy przedpogrzebowe wyposażone między innymi w urządzenia do przechowywania zwłok.

Środki transportu publicznego

Skontrolowano 31 środków transportu publicznego:

- 6 autobusów komunikacji publicznej,
- 12 wagonów Powiatowej Kolei Wąskotorowej,
- 12 samochodów do przewozu zwłok i szczątków,
- 1 środek do transportu chorych.

Stan sanitarny skontrolowanych środków transportu oceniono jako dobry.

V. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

PSSE w Żninie w 2021 r. jak w latach poprzednich realizowała zadania z zakresu sprawowania nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać sprzęt oraz pomieszczenia związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad podmiotami leczniczymi obejmowało ocenę: funkcjonalności, stanu technicznego obiektów, zaopatrzenia w wodę, utrzymania czystości pomieszczeń i wyposażenia, postępowania z bielizną i odpadami medycznymi, przestrzegania przepisów dotyczących ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, a także przestrzegania przepisów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Przedmiotem kontroli było również wdrożenie i realizowanie poszczególnych procedur w praktyce.

Pod stałym nadzorem PSSE Żnin w 2021 roku znajdowało się ogółem 113 obiektów, w tym:

- **Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitalne)** – szpital - 1,
- **Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (inne niż szpitalne)**
 - zakład opiekuńczo – leczniczy - 1, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy i zakład rehabilitacyjno - leczniczy – 1,
- **Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne**
 - przychodnie, ośrodki, poradnie - 24 obiektów,
 - laboratorium medyczne - 1,
- **praktyki zawodowe**
 - praktyki pielęgniarek - 2,
 - praktyki lekarskie - 83.

Stan techniczny i funkcjonalny

➤ **Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitalne)**

W omawianej grupie obiektów znajduje się Szpital Powiatowy w Żninie, należący do Pałuckiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Żninie. Stan sanitarny i techniczny jest dobry. Wyposażenie w sprzęt medyczny jednorazowego użycia do obsługi chorych oraz w materiały opatrunkowe i bieliznę jest dobre i wystarczające. Podmiot posiada opracowane procedury higieniczno-sanitarne weryfikowane i aktualizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, które w poszczególnych jednostkach organizacyjnych są dostępne dla pracowników w formie papierowej. Oddziały zorganizowane są prawidłowo pod względem epidemiologicznym, posiadają jednokierunkowe ciągi komunikacyjne, dostateczną ilość gabinetów zabiegowych i zespołów sanitarnych (odrębnych dla pacjentów i personelu), brudowników i innych tzw. pomieszczeń pomocniczych.

➤ **Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (inne niż szpitalne)**

Zakres świadczeń zdrowotnych udzielanych w zakładach: rehabilitacja stacjonarna, rehabilitacja medyczna oraz stacjonarna długoterminowa opieka pielęgnacyjna, pielęgniarstwo geriatryczne.

Wyposażenie w sprzęt medyczny jednorazowego użycia do obsługi chorych oraz w materiały opatrunkowe i bieliznę jest dobre i wystarczające.

➤ *Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne*

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria.

Stan sanitarny i techniczny przychodni, ośrodków, poradni zlokalizowanych na terenie powiatu żnińskiego jest dobry.

Wyposażenie w sprzęt medyczny jednorazowego użycia do obsługi chorych oraz w materiały opatrunkowe i bieliznę jest dobre i wystarczające.

W celu zapobiegania rozprzestrzeniania się koronawirusa na terenie obiektów zapewniono środki do dezynfekcji rąk: przy wejściu do budynków, przy windach, przy każdej rejestracji oraz w gabinetach. Pracownikom zapewniono środki ochrony tj.: maseczki, rękawice jednorazowe, fartuchy, kombinezony. Na drzwiach wejściowych zamieszczono informację o obowiązku stosowania maseczek. Przy rejestracjach zamontowano przegrody oddzielające rejestratorki od pacjentów. W obiektach przestrzega się zasad wietrzenia, czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń (powierzchnie dotykowe tj. m.in. klamki, poręcze, włączniki światła dezynfekowane kilka razy w ciągu dnia). Rejestracja pacjentów na wizyty i pobór krwi telefoniczna, na wyznaczone godziny.

Postępowanie z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów medycznych

Postępowanie z odpadami na terenie szpitala jest zgodne z procedurami, które opracowano na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1975). Odpady medyczne o kodach 18 01 02, 18 01 03, 18 01 06, 18 01 09 odbierane są przez firmę zewnętrzną. Nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami nie stwierdzono. Odpady komunalne są segregowane, gromadzone w wydzielonych pojemnikach. Odpady zmieszane opróżniane są do pojemnika zbiorczego, usytuowanego na terenie nieruchomości.

VI. Warunki sanitarno-higieniczne w środowisku pracy

Bieżący nadzór sanitarny

Pion Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Żninie w **2021 r.** obejmował stałym nadzorem **256 obiektów**, zatrudniających łącznie **5785 osób**. Ewidencja obiektów objętych nadzorem prowadzona jest wg PKD – Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Głównym celem działań jest zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych, oceniając środowisko pracy. Szczególną uwagę zwraca się na przeprowadzanie (i analizę) pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w zakładzie i czy w środowisku pracy, w którym występują przekroczenia krotności NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia pracownicy mają ochrony indywidualne i strefy przekroczeń są odpowiednio oznakowane oraz czy pracownicy kierowani są do lekarza zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednym z kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej było prowadzenie nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy. Kontynuowano zadania mające na celu nadzór nad przestrzeganiem prawa w zakresie chemikaliów, produktów biobójczych, detergentów.

W roku 2021 skontrolowano **26** zakładów, w tym również w zakresie:

- substancji i mieszanin chemicznych - 11 kontroli,
- detergentów - 3 kontrole,
- produktów biobójczych – 4 kontrole,
- substancji, czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 2 kontrole,
- czynników biologicznych – 3 kontrole.

Nieprawidłowościami stwierdzanymi podczas kontroli były m.in.:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, brak rejestru i karty badań i pomiarów
- brak sporządzonej oceny ryzyka zawodowego lub brak zapoznania pracowników z oceną ryzyka,
- nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych i biologicznych;

- nieprawidłowości w zakresie chemikaliów (niezgodne z obowiązującymi przepisami karty charakterystyki substancji/mieszanin chemicznych, oznakowanie substancji/mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, brak spisu stosowanych substancji i mieszanin chemicznych/kart charakterystyki) i detergentów.

W powiecie żnińskim w 31 zakładach pracy występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia, w warunkach tych w 2021 r. zatrudnionych było 272 pracowników (głównie w przekroczeniach NDN hałasu, NDS pyłu).

Choroby zawodowe

Za choroby zawodowe uważa się choroby ujęte w wykazie chorób zawodowych (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych – tekst jednolity: z 2013 r. poz. 1367 z późn. zm.), jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że choroba została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

W przypadku zgłoszenia podejrzenia o chorobę zawodową zadaniem Inspekcji Sanitarnej jest ocena narażenia zawodowego danego pracownika, doszukiwania się związku między stwierdzoną przez uprawnioną jednostkę służby zdrowia jednostką chorobową a wykonywaną pracą zawodową.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żninie w 2021 roku wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Żninie wydał **3** decyzje administracyjne stwierdzające chorobę zawodową, ponieważ do jej powstania przyczyniły się warunki pracy, w których pracowała dana osoba, stwierdzono:

- *Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1 WChZ) – 1 przypadek,*
- *Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych (poz. 15.2 WChZ) – 2.*

Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej:

- *Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych (poz. 15 WChZ) – 1.*

VII. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży miała na celu zapewnienie bezpiecznych warunków, odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

W ewidencji PSSE w 2021 r., pod nadzorem znajdowały się **212** publiczne i niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze, w tym:

- **64 stałe placówki** nauczania i wychowania,
W skontrolowanych placówkach uczyło się i przebywało ogółem 1331 dzieci i młodzieży.
- **148 sezonowych placówek** wypoczynku zgłoszonych do bazy, z wypoczynku w placówkach skorzystało ogółem 3129 dzieci i młodzieży.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku koncentrowano się na nadzorowaniu wypełnienia obowiązujących wymagań higienicznych i zdrowotnych, w celu ochrony zdrowia dzieci i młodzieży przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych środowiska szkolnego. W toku kontroli oceniano m.in. kompleksowy stan sanitarny placówki, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, działalność w zakresie prowadzenia dożywiania, realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach, a także warunki higieniczno-sanitarne wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego oceniano

warunki pobytu dzieci młodzieży w placówkach nauczania dokonując higienicznej oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. Ogółem we wszystkich skontrolowanych placówkach wykonano **461** badań (oddziałów, stanowisk) środowiska szkolnego, w tym **33** badania tygodniowego rozkładu lekcji oraz odnośnie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii dokonano **428** badań. Wśród skontrolowanych placówek wszyscy uczniowie mieli możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. Nie odnotowano problemu zmianowości.

Stan sanitarno-higieniczny w nadzorowanych placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych był dobry.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały obiektów szkolnych nieprzystosowanych do procesów nauczania.

W stosunku do organizatorów wypoczynków zorganizowanych w miejscu zamieszkania, w całorocznych obiektach hotelarskich, jak i w obiektach wykorzystywanych okazjonalnie, podczas przeprowadzonych kontroli, nie wniesiono żadnych uwag. Uczestnicy wypoczynku stosowali się do wytycznych i regulaminów uczestnictwa, wraz z przestrzeganiem wzmierzonych zasad higieny. Organizatorzy wszystkich skontrolowanych turnusów przedstawili opracowane procedury i regulaminy bezpieczeństwa w związku z ograniczeniem rozprzestrzeniania się i zakażenia wirusem SARS CoV-2, z którymi zostali zapoznani zarówno uczestnicy jak i kadra wypoczynku. W trakcie kontroli wypoczynku nie uzyskano informacji od organizatorów lub od kierowników wypoczynku o wystąpieniu podejrzenia u uczestników zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

VIII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W roku 2021 pod nadzorem PSSE w Żninie znajdowało się 1426 zarejestrowanych zakładów prowadzących działalność w zakresie żywnościowo - żywieniowym oraz wytwórni i miejsc obrotu wyrobów do kontaktu z żywnością. W porównaniu ze stanem sanitarnym z lat ubiegłych nie odnotowano znaczącego zmian w stanie sanitarnym obiektów żywnościowo żywieniowych.

Poniżej przedstawiono informacje w zakresie prowadzonego nadzoru w roku 2021 z uwzględnieniem podziału zakładów na określone kategorie.

AUTOMATY DO LODÓW

Pod nadzorem PSSE w Żninie znajduje się 5 punktów z automatami do produkcji lodów. W nadzorowanych zakładach produkcja lodów oparta jest na bazie mieszanek przygotowywanych z wody i proszku lodowego, gotowych mieszanek lodowych UHT lub na bazie mieszanki lodowej produkowanej w zakładzie macierzystym i dowożonej do poszczególnych punktów sprzedaży.

W jednym z punktów produkcji lodów z automatu, pobrano do badania w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych 5 prób lodów z automatu. Przeprowadzone badania wykazały niezgodność z wymaganiami ze względu na stwierdzoną nadmierną liczbę Enterobacteriaceae. W związku z uzyskanymi wynikami badań wydano decyzję administracyjną zakazującą wprowadzania do obrotu lodów z automatu do czasu ustalenia i wykluczenia przyczyny zanieczyszczenia mikrobiologicznego lodów oraz przedstawienia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Żninie, dowodu potwierdzającego właściwą jakość zdrowotną lodów. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała podjęcie skutecznych działań przez przedsiębiorcę.

WYTWÓRNIĘ LODÓW

Na terenie powiatu żnińskiego działają 2 zakłady, w których produkowane są lody.

W jednym z zakładów produkuje się lody gałkowe z półproduktów (mleko, śmietana, pasty owocowe), wyprodukowane w zakładzie lody wprowadzane są do obrotu w placówkach handlowych i PMG należących do właściciela wytwórni. W drugim z zakładów, poza lodami gałkowymi, produkuje się także mieszanki lodowe, którymi zasila się automaty do lodów.

W jednym z zakładów pobrano 5 próbek lodów produkowanych na bazie mleka do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Badanie nie wykazało nieprawidłowości. W tym samym zakładzie, w późniejszym czasie, zostało pobranych 5 prób mieszanki lodowej o smaku śmietankowym do badań mikrobiologicznych w kierunku obecności bakterii Enterobacteriaceae. Uzyskane wyniki badań wskazywały na ponadnormatywną liczbę bakterii Enterobacteriaceae. Po przeprowadzeniu działań naprawczych ponownie zbadano jakość mikrobiologiczną mieszanki lodowej i uzyskano właściwy wynik badania, który przedstawiono Inspektorowi Sanitarnemu, mieszalnik będący przyczyną zanieczyszczenia został ponownie włączony do użytkowania.

PIEKARNIE

W tej grupie obiektów 9 zakładów.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w 3 piekarniach to m.in.: niewłaściwy stan sanitarny wyposażenia, brak zapewnionych środków do mycia i osuszania rąk przy umywalkach w toalecie i łazience, brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, brak przeprowadzonych badań właścicielskich wyrobów gotowych.

CIASTKARNIE

W tej grupie obiektów 15 ciastkarni.

W celu oceny jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych w ramach urzędowej kontroli żywności, pobrano do badań mikrobiologicznych 10 prób ciast (wszystkie pobierane do badań próby stanowiły ciasta z kremem niepoddanym obróbce termicznej). Badania nie wykazały niezgodności z wymaganiami. W jednym z zakładów dokonano oceny jakości tłuszczu smażalniczego, przy użyciu szybkiego testu paskowego, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nieprawidłowości stwierdzono w 6 ciastkarniach, dot. m.in.: niewłaściwego stanu sanitarnego i sanitarno-technicznego pomieszczeń produkcyjnych, sprzętu i wyposażenia, braku do wglądu dokumentacji lub aktualnych zapisów z realizacji zasad GHP/GMP i systemu HACCP, niewłaściwych warunków przechowywania surowców, brak do wglądu orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników. Nieprawidłowości najczęściej usuwano w krótkim terminie.

W związku z otrzymanym powiadomieniem alarmowym dotyczącym mączki chleba świętojańskiego zanieczyszczonej tlenkiem etylenu oraz produktów wytworzonych z jej udziałem przeprowadzono w jednej z cukierni kontrolę interwencyjną. Podczas kontroli stwierdzono w magazynie produkty z listy produktów podlegających wycofaniu. Właściciel zakładu poinformował PPIS w Żninie o dokonanym zwrocie produktów objętych procedurą wycofania.

WYTWÓRNIE WYROBÓW CUKIERNICZYCH

W tej grupie obiektów znajduje się 7 zakładów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 4 zakładach stwierdzono nieprawidłowości, m.in.: surowce bez oznakowania datą produkcji/przydatności, nie przeprowadzono badań wyrobów gotowych, brak aktualnych zapisów z realizacji zasad GHP/GMP i systemu HACCP, niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń produkcyjnych. Wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji.

INNE WYTWÓRNIE ŻYWNÓŚCI

PRODUCENCI PIERWOTNI

W tej grupie obiektów 661 producentów produkcji pierwotnej, Zarejestrowani na terenie powiatu żnińskiego producenci produkcji pierwotnej w większości uprawiają zboża konsumpcyjne, ziemniaki, buraki cukrowe, a tylko nieliczni owoce, warzywa. Pobrano do badań 1 próbę środków spożywczych w kierunku pozostałości pestycydów. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

PRODUCENCI PIERWOTNI I DOSTAWY BEZPOŚREDNIE

W tej grupie 19 producentów pierwotnych żywności (w tym 14 prowadzących produkcję i dostawy bezpośrednie z własnych gospodarstw rolnych oraz 5 producentów wprowadzających do obrotu wyprodukowaną żywność na targowiskach). Pobrano 1 próbę warzyw do badania w kierunku pozostałości pestycydów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przeprowadzono zaplanowane w harmonogramie kontrole wspólne z: przedstawicielem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (1) oraz z przedstawicielem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (1). Wspólne kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

PRODUCENCI PIERWOTNI, ROLNICZY HANDEL DETALICZNY, DOSTAWY BEZPOŚREDNIE

W tej grupie obiektów 2 producentów produkcji pierwotnej, którzy jednocześnie prowadzą działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego i dostaw bezpośrednich.

SKLEPY SPOŻYWCZE

W tej grupie obiektów 265 sklepów, z czego 24 to sklepy wielkopowierzchniowe. .

W celu oceny jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych w ramach UKŻ i Monitoringu pobrano do badań 161 prób środków spożywczych, z czego zakwestionowano jakość

zdrowotną 8 prób.

Z uwagi na niespełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości zdrowotnej zbadanych produktów, w odniesieniu do 3 środków spożywczych dokonano zgłoszenia w systemie RASFF.

Stwierdzane nieprawidłowości i uchybienia w tej grupie obiektów dot. m.in.: eksponowania artykułów spożywczych poza urządzeniem chłodniczym w temperaturze wyższej niż deklarowana przez producentów środków spożywczych, sprzedaży przeterminowanych artykułów spożywczych, sprzedaży wyrobów o nieudokumentowanym pochodzeniu i bez oznakowania, niewłaściwego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń sklepu, sprzętu i wyposażenia.

W 2021 r. w związku z powiadomieniami w systemie RASFF oraz w związku z informacjami o kwestionowanych wynikach badań prób żywności przeprowadzono 26 kontroli interwencyjnych w obiektach handlowych.

MAGAZYNY HURTOWNIE

Pod nadzorem PSSE w Żninie w roku 2021 r. znajdowało się 26 magazynów hurtowych.

Przeprowadzono w 2021 roku w magazynach hurtowych kontrole z oceną ryzyka, w czasie których w dwóch obiektach stwierdzono nieprawidłowości dot.: niewłaściwego stanu sanitarnego i sanitarno-technicznego pomieszczeń magazynowych, sprzętu i wyposażenia, brak do wglądu orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości usunięto w krótkich terminach.

Pobrano do badania 12 prób środków spożywczych. Uzyskane wyniki pobranych prób, w zakresie wykonanych badań nie wskazywały na niewłaściwą jakość środków spożywczych.

PUNKTY MAŁEJ GASTRONOMII

W tej grupie 58 obiektów.

W roku 2021 w nadzorowanych obiektach naruszenie przepisów prawa żywnościowego stwierdzano podczas 5 kontroli sanitarnych. Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należały: brak do wglądu orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu, niewłaściwy stan sanitarny lub sanitarno-techniczny sprzętu,

W odniesieniu do stwierdzanych w czasie kontroli nieprawidłowości wydawano doraźne zalecenia nakazując niezwłoczne ich usunięcie.

W ramach prowadzonego nadzoru w zakładach małej gastronomii dokonano 14 ocen jakości stosowanego do smażenia tłuszczu. Kontroli dokonywano przy użyciu szybkich testów paskowych; w żadnym przypadku nie wskazywały na niewłaściwą jakość tłuszczu używanego do smażenia.

PUNKTY MAŁEJ GASTRONOMII TYMCZASOWE I RUCHOME

W roku 2021 w tej grupie 48 obiektów punktów małej gastronomii ruchomych i tymczasowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

ŻYWIENIE ZBIOROWE OTWARTE (restauracje)

W 2021 r. pod nadzorem PSSE w Żninie znajdowały się 23 zakłady żywienia zbiorowego otwartego (restauracje).

Ze względu na ograniczone zainteresowanie usługami gastronomicznymi przez osoby indywidualne, tylko część restauracji prowadzi produkcję zaspokajającą potrzeby indywidualnych klientów, a główna działalność w obiektach restauracyjnych skoncentrowana jest na obsłudze imprez zorganizowanych. Część zakładów świadczy również usługi polegające na dostarczaniu żywności dla odbiorców zewnętrznych. W roku 2021 zakłady należące do tej grupy obiektów podlegały różnym ograniczeniom wynikającym z wprowadzonego stanu epidemii, które to zmieniały się w ciągu roku.

Do stwierdzanych nieprawidłowości sanitarnych i technicznych należały: brak możliwości identyfikacji produkowanych w zakładzie półproduktów, produktów i poporcjowanych surowców, stosowanie do produkcji artykułów spożywczych przeterminowanych, niewłaściwy stan sanitarny urządzeń i sprzętów produkcyjnych, niewłaściwe przechowywanie artykułów spożywczych, brak orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, brak do wglądu dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP oraz zapisów z realizacji.

ŻYWIENIE ZBIOROWE ZAMKNIĘTE

OŚRODKI WCZASOWE

Pod nadzorem PPIS w Żninie znajduje się 10 kuchni w ośrodkach wypoczynkowych.

Nieprawidłowości stwierdzono w 5 skontrolowanych zakładach, a dotyczyły: nieaktualnej

dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników zatrudnionych przy pracach z żywnością, w jadłospisach udostępnianych osobom żywionym nie wyszczególniono alergenów i substancji powodujących reakcje nietolerancji obecnych w potrawach oferowanych w ramach żywienia, w jadłospisie brak przypisanych alergenów do konkretnych potraw, niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych, sprzętu i wyposażenia.

STOŁÓWKI NA KOLONIACH I OBOZACH

W 5 stołówkach na koloniach, obozach przeprowadzono w 2021 roku kontrole sanitarne.

W roku 2021 w związku z wprowadzonymi ograniczeniami wynikającymi z sytuacji epidemicznej w kraju nie organizowano wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży, nie zaistniała więc potrzeba prowadzenia kontroli w tym okresie.

W okresie letnim wypoczynek dla dzieci i młodzieży organizowany był między innymi na terenie ośrodków harcerskich, w placówkach szkolno-oświatowych, ośrodkach wczasowych, w ośrodkach hotelowo-restauracyjnych, na terenie gospodarstw agroturystycznych. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

STOŁÓWKI SZKOLNE

(w tym żywienie w systemie cateringowym)

Żywienie dzieci odbywa się w 12 (tradycyjnych – z zapleczem kuchennym) stołówkach szkolnych, a dla 16 placówek szkolnych posiłki obiadowe (w ramach dożywiania) dostarczane są w systemie cateringowym. Wszystkie stołówki szkolne w powiecie żnińskim prowadzą dość ograniczoną formę żywienia, polegającą głównie na dożywianiu. Posiłki w części finansowane są ze środków opieki społecznej i mają charakter pomocy socjalnej. Dzieciom oferowany jest najczęściej jednodaniowy ciepły posiłek. W pierwszej połowie 2021 r. stołówki w szkołach działały w bardzo ograniczonym zakresie z uwagą na wprowadzoną w szkołach naukę zdalną.

Podczas kontroli w 4 placówkach szkolnych dokonano oceny zgodności żywienia z przepisami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Oceny dokonywano na podstawie udostępnionych jadłospisów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia.

STOŁÓWKI W PRZEDSZKOLACH

Na terenie działania PSSE w Żninie żywienie dzieci odbywa się w 14 placówkach przedszkolnych (12 placówek, w których posiłki przygotowywane są w stacjonarnych kuchniach oraz dwa przedszkola, w których żywienie odbywa się w systemie cateringowym). Posiłki dla przedszkoli realizujących żywienie w systemie cateringowym przygotowywane są przez zewnętrzne zakłady gastronomiczne i dostarczane do przedszkoli.

Podczas kontroli w 7 placówkach przedszkolnych dokonano oceny zgodności. Oceny dokonywano na podstawie udostępnionych jadłospisów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia.

DOMY OPIEKI SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem PSSE w Żninie aktualnie znajduje się 8 placówek prowadzących opiekę nad osobami starszymi, chorymi lub niepełnosprawnymi. Podczas kontroli przeprowadzonej w części żywieniowej zakładu stwierdzono m.in.: brak do wglądu dokumentacji zdrowotnej do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu kuchni (dot. 2 osób).

STOŁÓWKI W BURSACH I INTERNATACH

Na terenie powiatu żnińskiego funkcjonuje jedna kuchnia, w której przygotowywane są posiłki dla ok. 30 mieszkańców internatu funkcjonującego przy Zespole Szkół Niepublicznych w Gąsawie. Poza całodziennym wyżywieniem (śniadania, obiady, kolacje) dla uczniów mieszkających w internacie przyszkolnym, kuchnia przygotowuje także obiady dla pozostałych uczniów szkoły (ok. 55 osób). W kuchni internatu nie prowadzono kontroli sanitarnych w roku 2021 r.

STOŁÓWKI W ŻŁOBKACH I DOMACH MAŁEGO DZIECKA

Na terenie powiatu żnińskiego działają dwa żłobki. Jeden z nich, przystosowany został do sprawowania opieki nad maksymalnie 28 dziećmi. W żłobku tym prowadzi się żywienie w systemie cateringowym, a posiłki przygotowywane są w kuchni jednego z przedszkoli na terenie Żnina i dostarczane w opakowaniach termicznych do żłobka. Do drugiego żłobka uczęszcza grupa 58 dzieci. Jest to placówka oddana do użytku na początku 2020 r. i dysponująca własnym zapleczem

kuchennym.

W roku 2021 przeprowadzono kontrole sanitarne w obu placówkach i stwierdzono nieprawidłowości: nieaktualne orzeczenia lekarskie z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych, brak do wglądu dokumentacji systemu HACCP, Nieprawidłowości zostały usunięte w krótkim terminie.

Nadzór i stan sanitarny obiektów												
Rodzaj obiektu	Liczba obiektów							Decyzje administracyjne	Liczba mandatów		Liczba próbek	
	wg ewidencji	skontrolowanych	Zakłady niskiego ryzyka	Zakłady średniego ryzyka	Zakłady wysokiego ryzyka	z wdrożonymi GMP/GHP	z wdrożonym HACCP		razem	na kwotę	pobranych	Zdyskwalifikowanych
Wytwornie lodów	2	2	0	0	2	2	2	1	1	100	10	5
Automaty do lodów	5	4	2	3	0	5	5	3	0	0	5	4
Piekarnie	9	8	2	5	2	9	9	3	0	0	0	0
Ciastkarnie	15	8	0	2	13	15	15	2	0	0	10	0
Przetwornie owocowo-warzywne i grzybowe	3	3	0	2	1	2	2	0	0	0	6	0
Wytwornie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Zakłady garmażeryjne	1	0	0	1		1	1	1				
Wytwornie wyrobów cukierniczych	7	4	3	2	2	7	7		1	200		
Wytwornie koncentratów spożywczych	2	2	1	1		2	2				16	0
Inne wytwornie żywności	2	0	0	0	2	2	1					
Producenci pierwotni, RHD, dostawy bezpośrednie	687	6	676	5	6	30					2	
Producenci żywności w warunkach domowych	3	1	0	3	0	1	1					
Sklepy spożywcze	265	136	23	241	1	265	265	32	4	750	161	8
Kioski	6	1	2	4	0	6	6	2				
Magazyny hurtowe	26	13	18	8	0	26	26	4			12	0
Apteki	23	20	23	0	0	23	0	0			2	
Obiekty ruchome i tymczasowe	28	6	7	21	0	28	28	1				
Środki transportu	96	13	56	40	0	96	0	11				
Inne obiekty obrotu żywnością	13	0	13	0	0	13	0	1				
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	131	64	38	72	5	130	130	17	1	200	0	0
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	82	37	11	63	5	82	79	7	3	450	0	0
Zakłady usług cateringowych	6	1	1	3	2	6	6	1	1	400	0	0
Wytwornie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	2	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	11	5	11	0	0	11	0	0	0	0	2	0
Ogółem	1426	335	890	476	41	765	586	86	11	2100	226	17

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Zadania pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia polegają na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo- zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

W 2021r. realizowano 4 ogólnopolskie programy edukacyjne, 7 interwencji nieprogramowych oraz 2 wojewódzkie programy edukacyjne w placówkach nauczania i wychowania.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną i priorytetowe zadania przeciwepidemiczne dot. **Covid – 19** nie zrealizowano zaplanowanych interwencji: „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”, „Światowy Dzień Zdrowia”, „Światowy Dzień Bez Tytoniu ” i „Bezpieczne ferie”. Natomiast wdrożono nowe programy edukacyjne z cyklu *Dobre sposoby na mikroby*: „Młodzież w czasie pandemii”, „Z higieną za pan brat. STOP KORONAWIRUS” i „Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem”.

Ogólnopolskie programy edukacyjne

1. **„Bieg po zdrowie”**. Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów nt. zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Do programu przystąpiła Szkoła Podstawowa Nr 2 w Żninie i Szkoła Podstawowa Nr 1 w Barcinie. W programie uczestniczyło 31 uczniów i 31 rodziców.
2. **„ARS, czyli jak dbać o miłość?”** Głównym celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. Założenia interwencji realizował Zespół Szkół Branżowych i Ogólnokształcących w Łabiszynie. Uczestniczyło 80 uczniów.
3. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**. Cel programu to zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program realizowały przedszkola w Rogowie, Janowcu Wlkp., Piehcinie, Przedszkole Nr 1 w Barcinie, Przedszkole Nr 2 w Barcinie, Przedszkole Niepubliczne „U Boba” w Żninie. Edukacją objęto 116 dzieci i 75 rodziców.
4. **„Czyste powietrze wokół nas”**. Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Do programu przystąpiły przedszkola w Janowcu Wlkp., Łabiszynie, Gąsawie, Lubostroniu, Przedszkole Miejskie Nr 2 w Żninie oraz Szkoły Podstawowe w Świątkowie i Ojrzanowie. Programem objęto 244 dzieci i 93 rodziców.

Wojewódzkie programy edukacyjne

1. **„Podstępne WZW”**. Cel programu to upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Oddziaływaniem objęto 30 uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Żninie.
2. **„Znamie! Znam je”**. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. W programie uczestniczyło 361 uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Żninie i Zespołu Szkół Niepublicznych w Gąsawie.

Interwencje nieprogramowe

1. **„Bezpieczne wakacje”**. Celem głównym interwencji jest zapewnienie bezpiecznego i zdrowego wypoczynku w okresie wakacyjnym. Grupę docelową stanowią dzieci i młodzież w wieku szkolnym, uczestnicy kolonii, obozów harcerskich i sportowych, wczasowicze, kierownicy, właściciele ośrodków wczasowych, rodzice i opiekunowie. Przeprowadzono prelekcje, pogadanki dla uczestników letniego wypoczynku nt. profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2. Edukacją objęto 1.072 uczestników letniego wypoczynku.
2. **„Stop dopalaczom”**. Cel interwencji to ograniczenie używania środków zastępczych – dopalaczy, wśród ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży. Przeprowadzono 2 zajęcia edukacyjne dla 45 uczniów 2 szkół podstawowych.
3. **„Przyjazny tornister”**. Celem jest profilaktyka wad postawy. Interwencję realizowała Szkoła Podstawowa Nr 2 w Żninie. Edukacją objęto 19 uczniów i 35 rodziców.
4. **„Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”**. Celem interwencji jest promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków oraz

zwiększenie świadomości, jakim zagrożeniem dla zdrowia każdego z nas jest zjawisko antybiotykooporności. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do podmiotów leczniczych oraz zorganizowano punkt informacyjno–edukacyjny w PSSE. Oddziaływaniem objęto 67 osób.

5. **„Szczepienia ochronne”**. Celem interwencji jest zwiększenie wiedzy i świadomości nt. szczepień ochronnych oraz ich znaczenia dla naszego zdrowia. Przekazano materiały edukacyjne do wszystkich podmiotów leczniczych, szkół ponadpodstawowych i żłobków na terenie powiatu. Prowadzono punkt informacyjno–edukacyjny w siedzibie Stacji oraz umieszczono publikacje nt. Europejskiego Tygodnia Szczepień na stronie internetowej PSSE. Oddziaływaniem objęto ok. 340 osób.

6. **„Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerzp”**. Cel interwencji to ograniczenie szerzenia się chorób pasożytniczych wśród dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Do realizacji przedsięwzięcia przystąpiły: Przedszkole Niepubliczne „U Boba” w Żninie, Przedszkole w Lubostroniu i Szkoła Podstawowa w Piechcinie. Oddziaływaniem objęto 93 dzieci i 93 rodziców.

7. **„Światowy Dzień Rzucania Palenia”**. Podjęto współpracę z Szkołą Podstawową Nr 1 w Żninie. Zorganizowano konkurs plastyczny ph. „Nie pal przy mnie, proszę” dla 19 uczniów klasy I b.

X. Podsumowanie i wnioski

Działalność kontrolna PSSE w Żninie w 2021 roku

Wyszczególnienie		Wykonane oznaczenia		Liczba pobranych próbek	Kontrole wizytacje	Decyzje		Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	
		chemiczne	fizyczne			merytoryczne	płatnicze						
Ogółem		11	1012	279	7241	303	149	12	3	6	66	8800	
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-epidemiologicznych	higiena	komunalna	11	90	53	145	71	25	8	1	-	0	0
		żywności, żywienia i przedmiotów użytku	-	-	226	520	192	67	3	1	-	11	2100
		pracy	-	-	-	33	19	9	1	1	-	1	500
		dzieci i młodzieży	-	922	-	90	1	1	-	-	-	-	-
	epidemiologia	-	-	-	6429	20	2	-	-	6	54	6200	
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	-	-	-	21	-	45	-	-	-	-	-	-
	oświata zdrowotna i promocja zdrowia	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-

W 2021 r. sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych powiatu żnińskiego była stabilna. Oprócz zachorowań na COVID-19 nie wystąpiły choroby niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz inne przywlekane z zagranicy, stanowiące szczególne zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Nie wystąpiły wśród dzieci zachorowania na odrę, poliomyelitis, błonicę, tężec, Haemophilus influenzae typu b, Streptococcus pneumoniae, wzv B, co było konsekwencją realizowanych w wysokim stopniu szczepień ochronnych.

Bardzo dobra była sytuacja epidemiologiczna świnki, różyczki i krztuśca, niska zapadalność na te jednostki chorobowe jest następstwem wysokiej realizacji obowiązkowej profilaktyki szczepiennej przeciw tym jednostkom chorobowym.

Znacznie poprawiła się sytuacja epidemiologiczna ospy wietrznej.

Pogorszyła się sytuacja epidemiologiczna zatruc i zakażeń szerzących się drogą pokarmową. Nadal obserwuje się przewagę infekcji bakteryjnych nad wirusowymi. Nie odnotowano jednak zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołanego tymi czynnikami etiologicznymi.

W zakresie chorób inwazyjnych wzrosła liczba przypadków wywołanych przez Streptococcus pneumoniae, natomiast nie odnotowano Neisseria meningitidis. Ponownie, podobnie jak w latach ubiegłym, nie odnotowano zachorowania wywołanego przez Haemophilus influenzae.

Zaobserwowano dalszy wzrost zachorowań na boreliozę. W zdecydowanej większości przypadków stwierdzono rumień wędrujący.

Pogorszyła się sytuacja epidemiologiczna gruźlicy. Zaobserwowano wzrost zapadalności, która była wyższa niż w roku 2020, jednak niższa niż w 2019 r. Wśród osób ze styczności z chorymi na gruźlicę nie rozpoznano nowych przypadków.

Wśród chorób zakaźnych najwięcej zachorowań w roku 2021 zarejestrowano w związku z zakażeniem SARS-Cov-2 i dotyczyło Covid-19. Zaobserwowano wzrost tych zachorowań. Walka z pandemią tej choroby zdominowała działania PPIS w Żninie w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych.

Zmalała wyszczepialność dzieci i młodzieży w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie żnińskim. Przyczyną prawdopodobnie była trwająca pandemia.

Wzrosła liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), które odnotowano zarówno wśród dzieci w ramach realizacji Programem Szczepień Ochronnych jak i osób dorosłych szczepionych w ramach Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19.

Wzrosła liczba rodziców uchylających się od szczepień ochronnych. Wobec prawnych opiekunów uchylających się od obowiązku poddania swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym prowadzone były działania edukacyjne i administracyjne, zmierzające do wyegzekwowania obowiązku szczepień.

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzić można, że stan podmiotów leczniczych pod względem sanitarno-technicznym ulega poprawie. Prowadzenie bieżących remontów oraz zakup nowego sprzętu przyczyniają się do poprawy funkcjonalności i poziomu świadczonych usług medycznych.

W 2021 r. zaangażowanie większości pracowników PSSE do zadań związanych ze zwalczaniem epidemii było przyczyną wstrzymania kontroli planowych w poszczególnych sekcjach. W większości przypadków ograniczaliśmy się do przeprowadzania kontroli interwencyjnych, dotyczących zagrożenia życia lub zdrowia oraz kontroli akcyjnych dotyczących m. in. oceny przestrzegania czasowych nakazów, zakazów i ograniczeń. Kontrole te często przeprowadzane były w asyście Policji. Dodatkowo prowadzone były urzędowe pobory prób żywności, odbiory obiektów żywieniowo-żywnościowych oraz urzędowe pobory prób wody. Prowadzono także postępowania administracyjne w celu nałożenia administracyjnych kar pieniężnych w związku nieprzestrzeganiem obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Żninie**

Tadeusz Kosiara